

Landskabskarakterområde 09

Øerne

Geografisk lokalisering og afgrænsning

De øer der ikke tidligere er beskrevet er Drejø, Skarø, Hjortø, Birkholm, Strynø samt de mange mindre holme der ligger omkring dem.

Naturgrundlag

Øerne er en del af det Sydfynske Øhav. I tiden efter sidste istid var det, som i dag er det Sydfynske Øhav, landfast med Fyn. I takt med at de store ismasser mod nord smeltede bort steg vandstanden i de danske have og morænelandskabet syd for Fyn blev oversvømmet. Morænelandskabets højdedrag er det som i dag danner øhavets mange små øer, mens øhavets mange rander under havoverfladen er gamle smeltevandsdale fra tiden, hvor området var landfast med Fyn. Det Sydfynske Øhav kaldes pga. dets dannelse et "druknet morænelandskab".

Øerne består af moræneaflejringer i midten og med marine aflejringer langs store dele af kysterne, der desuden viser eksempler på de forskellige kysttyper som også ses på Langeland og Ærø.

Øernes terræn kan beskrives som bakket, men består i de fleste tilfælde af en enkelt bakke der danner øen. En undtagelse er Drejø, der består af to morænebakker forbundet med et drag. De fleste af øernes form er kroget langstrakt fra nordvest til sydøst. De mindre Holme er oftest flade.

På flere af øerne er der dannet mindre strandsøer i forbindelse med opbygningen af odder, drag og

tanger. På de indre dele af øerne findes mindre søer og våde lavninger i landskabet.

Arealanvendelsen

Bevoksningen på øerne findes i tilknytning til markskel, langs vejene og omkring bebyggelser. Ved kysterne findes strandengsvegetation. Set udefra opleves øerne som grønne og med enkelte huse tittende frem.

Langt størstedelen af øernes areal er opdyrket. Strandengene langs kysterne, ligesom de mange ubeboede holme, har gennem tiden og bliver stadig græsset. Bebyggelsen på de beboede øer ligger generelt koncentreret midt på øen i en samlet landsby. Enkelte gårde og huse ligger i forbindelse med veje der strækker sig ud fra byerne. På de fleste af de beboede øer findes også en kirke. Beliggenheden af landsbyerne på det højeste punkt på midten af øerne og deres struktur må forventes at gå længere tilbage end udskiftningstiden i starten af 1800-tallet.

Øernes eneste tekniske anlæg er oftest molen og havnen.

Øerne med deres landsbyer og markskellenes struktur er velbevarede og intakte kulturmiljøer. Oftest ses markskellenes struktur som en typisk stjernestruktur ud fra landsbyen i midten. En undtagelse er Strynø, hvor markskellene danner rektangulære lodder ud fra vejene, og hvor mange gårde er flyttet ud langs vejene.